

**Oświadczenie złożone
przez senatora Grzegorza Czeleja
na 75. posiedzeniu Senatu
w dniu 28 kwietnia 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zgodnie z art. 157 §1 kodeksu postępowania cywilnego z przebiegu posiedzenia jawnego protokolant sporządza protokół. Protokół sporządza się, utrwalając przebieg posiedzenia za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk oraz pisemnie, pod kierunkiem przewodniczącego. Art. 157 wprowadza konieczność sporządzania protokołu w postaci zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku (protokołu elektronicznego). Protokół elektroniczny miał funkcjonować oprócz, a nie zamiast protokołu pisemnego (tradycyjnego). Jednak protokół pisemny miał być sporządzany na dotychczasowych zasadach tylko w przypadku, gdy ze względów technicznych utrwalenie przebiegu posiedzenia za pomocą protokołu elektronicznego nie byłoby możliwe, co uzależnione jest od stopnia wyposażenia sądów w odpowiednią aparaturę. Jeżeli sporządzenie protokołu elektronicznego będzie możliwe, protokół pisemny przybierze formę skróconą. Protokół elektroniczny oraz protokół sporządzany na dotychczasowych zasadach będą sobie równoważne pod względem skutków prawnych (uzasadnienie ustawy z dnia 29 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, DzU z 2010 r. nr 108 poz. 684). Przepisy te, regulujące przebieg posiedzeń sądowych, zostały znowelizowane, jeśli chodzi o procedurę cywilną, rok temu.

Zgodnie z założeniami wprowadzonych zmian wyposażanie sal sądowych w sprzęt audio-wideo ma się odbywać sukcesywnie aż do roku 2012. Po tej nowelizacji zasada ma być sporządzanie podczas rozprawy protokołu elektronicznego, czyli zapisu dokonanego za pomocą urządzeń technicznych rejestrujących dźwięk albo obraz i dźwięk. Tylko gdy ze względów technicznych nie będzie to możliwe, ma być spisywany tradycyjny protokół. W późniejszym rozporządzeniu ministerstwo ma określić między innymi zasady przechowywania protokołów elektronicznych oraz dodawania tak zwanych adnotacji, czyli znaczników wskazujących poszczególne fragmenty zapisu i ułatwiających odszukanie odpowiednich jego fragmentów. Dotąd jednak kwestią nieuregulowaną jest to, czy strona może dokonywać nagrania rozprawy. Obowiązujące przepisy nie rozstrzygają tego problemu jednoznacznie. Dlatego też konieczne jest uregulowanie dopuszczalności takich działań w przepisach. Zgodnie ze stanowiskiem rzecznika praw obywatelskich z dnia 3 marca 2011 r. w procedurze cywilnej brakuje przepisów takich jak w procedurze karnej. Chodzi o art. 358 kodeksu postępowania karnego uzależniający możliwość rejestrowania przebiegu rozprawy od zgody przewodniczącego. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli nie przemawia przeciw temu wzgląd na prawidłowość postępowania, sąd na wniosek strony wyraża zgodę na utrwalenie przez nią przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk. Zgoda w tym trybie na utrwalanie przebiegu rozprawy może być udzielona tylko stronie, a więc nie innym uczestnikom postępowania czy osobom obecnym na rozprawie. Wniosek taki może być złożony ustnie do protokołu albo w formie pisemnej.

W związku z tym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy planowane jest wydanie odpowiedniego rozporządzenia dotyczącego kwestii nagrywania rozpraw, i o udzielenie informacji, na jakim etapie jest proces wyposażania sal sądowych w odpowiedni sprzęt audio-wideo.

Z poważaniem
Grzegorz Czelej